

GIZONA, LEEN-GAIA

EUSKAI, GIZONA

Esku-artean daukot Barandiaran jaunaren idaztiñoa, "LEEN EUSKAL GIZONA". Baso, mendi, leize, arpe eta bazter basatietan bizi izan arren, bere burua eder egiten jakin daki. Eta bere jatorrizko bikaintasuna ego-kiro adierazten dau.

"Nun-nai, beraz, jainko izeneko zerbaite edo norbaite, eta "animismo" delakoari dagozkion sinismenak. Alai ere leenagoko aroetan susmatu dogun erlijioaren muiña zebillan or: giza galde bereziari dagokion erantzuerak, eta giza ezieraren esoiña, gizakiari eragiten dion orobiran gogorki oñarritua eta indartua, naiz eta eraskin ugariz erdoildua eta astundua egon".

. **

Ara emen, erne-miñ gure asaha zaarren bizikizunak. Eusko gizona hetan izan da Jainko-zale eta aundi-zale. Zein ederrak diran zaletasun oneik!

GAROA eleberria berba onekin asten da. "Ura zan gizona ura! Zazpi oiñ ta erdi luze, makal zugatzaren irudira zuzen, pagorik lodiena haizen zabal, arte gogorrena bezela trinko, eta gorosti antzera zimel".

Baña gorputzaren izakera onen gaiñetik Eusko gizonak baditu barru-barrutiko baliotasunak: adimen argia, biotz leiala, gogo bizia eta asmo sendoa. "Nora gogo, ara zankoa" esaten da gure artean. Eta Euskal gizonaren gogo ekintza aundienetara doanean, nork eten here asmo-bideak, eta gure erriaren aldeko eginkuzunak? Zelako zura alako ezpala.

Eusko Jaurlearitzak begiz jo dau gure gizona eta ara emen here jardunaldi bikaña. "Euskadi prest jarriko dogu. Euskal leen-gaia: gizona. Gurea bezelako jendea ez da edonun aurkitzen. Gizona da izan be gure lurra- ren emaitzik onena, sendo aritzen dalako, kementsua dalako, aalengitzeko eta arpegia emoteko dauan eragaitik, lanerako dauan gaitasunagaitik".

Zorioneko jokabidea. Lenengo maillan gizona, eta gero aberriaren etorkizuna. Egin-nai oneri danok arpegi emon bear dautsogu.

LENENGO, IZAN

Gizonaren arazorik beiñena eta goragarriena here burua da, here izatea, eta gero bere izakera eta egikerea.

Giza-izatearen leentasuna zaindu eta aldeztu bear genduke guztion artean, bera dalako beste egikera guztien sorburua. Giza-izateari bum belarri jokatu ezker, andik etorriko dira, iturburutik ur gardena lez, gure lurra- ren guritasuna, gure lantegien aurrerapena eta gure bizi-biderako ondasun guztiak.

Aintzakotzat artzeko dira gaurkoan gizonen aide egiten diran egiñalak. An eta emengo bururakizun eta erabakiak goiburu batera datoz: gizona, bere nortasuna, bere eskubideak eta gaitasunak. Iñoiz baño geiago astintzen dira gaur gizonari dagokiozan eskubide ta eginbearrak. Gizona jartzen da gauza guztien gaiñ, eta zer guztien erdi-gunean.

Nork ez dau on ondo ikusten? Baña ez da aski. Ortik ezer gutxi dator gizonaren onerako. Gizona bera jabetu bear da here huruaz, berak arakatu, landu eta jorratu hear dau here baratza, edertasunaren lorak artu nai ba'ditu. Eta here barruan josi bear dau bere jatortasuna. Gizonaren arazorik kostagarriena here izatearen aunditasuna da. Ekin, ba, su ta ke. "Egizu alegiña eta Jainkoa lagun izango duzu".

GERO, EKIN

Gaurko munduaren lasakeriak ez dautso gizonari laguntasun aundirik emoten. "Zenbat eta geiago ibilli gizonakin, gizatasun gitxiago izan dot" (Seneka). Inguru txarrean bizi gara. Pentsakera nasaiak eta oitura nabarmenak bultz eragiñik, or gabiltzaz, ez gitxi, udazkeneko orbela aizean bezela.

Eta, au txarrena, sarri askotan, gizona here huruaz aztuta ibilli ez ezik, here nortasunaren aurka ekiñalak egiten diardu. Eta gizonak gizontasuna baztertu daro- nean ez dago bururik ez oiñik, ezaren ondo ondokoa da.

Gizarte nabarmen ontan ona eta garbia, leiala ta zuzena izatea, gaiñ-gaiñeko miraria dozu. Eta Euskal- erriak, larrialdi ontan, munduan bateko gizonak bear ditu, giz-urenak, gizandiak. Ortarako makiña bat buru- ukatze hearco ditu mundu labanari aurrez-aurre egiteko. Ainbat eta ainbat erosotasun eta nasaikeri artean burua erne eta tente izateko, gogo berroz jokatu bearco dau.

Gizona: Ieen-gaia."Guztiok ondo biziko gara on- tzen danean gizona".

URIGUEN'TAR ZENON